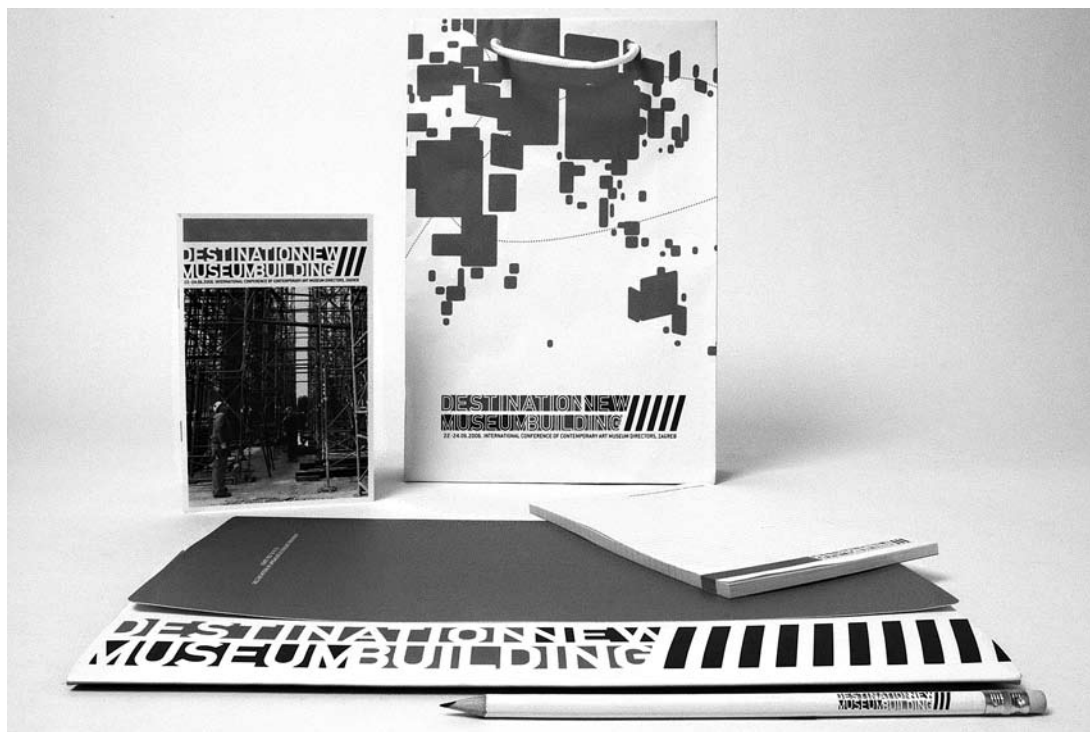

DESTINATION. NEW MUSEUM. BUILDING

Međunarodni skup direktora muzeja suvremene umjetnosti, u organizaciji Muzeja suvremene umjetnosti, Zagreb

mr. sc. SNJEŽANA PINTARIĆ □ Muzej suvremene umjetnosti, Zagreb

i Želeći da skup bude što uspješniji, Organizacijski je odbor u sastavu Tatjana Carev Maruna, Ministarstvo kulture; Vlasta Gracin, Gradski ured za obrazovanje, kulturu i šport; Vatroslav Kuliš, Hrvatsko društvo likovnih umjetnika; dr. Žarka Vujić, Filozofski fakultet; Amelia Tomašević, Turistička zajednica grada Zagreba; Aleksandra Uhernik, Kompas travel, d.d. i Snježana Pintarić, uz mnoge suradnike iz muzeja i izvan njega mjesecima unaprijed pripremao program i dogovarao se sa sudionicima o detaljima, te smo na kraju bili vrlo zadovoljni odazivom direktora i mnoštvom dragocjenih podataka i iskustava koje su iznijeli u svojim predavanjima. Organizacijski je odbor također uspio osigurati potporu nekoliko institucija te smo nesmetano mogli na adekvatan način osigurati i smještaj, prehranu i prijevoz sudionika te popratna događanja. Za tu potporu zahvalni smo Ministarstvu kulture RH, Gradskom uredu za obrazovanje, kulturu i šport, Turističkoj zajednici grada Zagreba, Francuskom institutu i Britanskom savjetu u Zagrebu. Cjelokupnu korespondenciju i koordinaciju projekta vodila je kustosica Muzeja Kristina Bonjeković.

Organizacija skupa.¹ Muzej suvremene umjetnosti organizirao je od 22. do 24. lipnja 2006. godine trodnevni međunarodni skup direktora muzeja suvremene umjetnosti pod nazivom DESTINATION. NEW MUSEUM. BUILDING. Na skupu su se okupili direktori muzeja suvremene umjetnosti koji su proteklih godina otvorili ili su se upravo pripremali preseliti u novu muzejsku zgradu. Događanje je bilo zamišljeno kao mjesto razmjene informacija, iskustava, ideja i rješenja u vezi s problematikom gradnje i djelovanja muzeja na novim lokacijama i u novim uvjetima, s težnjom da se stvore temelji za buduću suradnju među institucijama na međunarodnoj razini.

Činilo nam se važnim organizirati tako koncipiran stručni skup upravo u trenutku kada je nova zgrada Muzeja suvremene umjetnosti u Zagrebu poprimila svoje obrise u arhitektonskom smislu, ali i kada smo organizacijski riješili velik dio problema osiguranja potpore javnosti izgradnji muzeja i dobivanja financijskih sredstava

te kada smo se mogli koncentriranije pripremati za osmišljavanje budućega programskog djelovanja.

Pozivu za sudjelovanje odazvalo se šesnaest direktora iz cijele Europe i jedna kolegica iz New Yorka, što je u potpunosti ispunilo naša očekivanja i omogućilo nam vrlo koncentriran i sadržajan program. Prvog dana skupa bio je organiziran razgled grada, a potom posjet staroj zgradi Muzeja na Katarinskom trgu, upoznavanje sa stručnjacima Muzeja te *welcome party* u palači Dverce. Radni dio skupa, koji je otvorio ministar kulture mr. Božo Biškupić, održan je u Gliptoteci HAZU, gdje su se održavala predavanja i rasprave tijekom petka i subote. Moderatorice skupa bile su Snježana Pintarić, dr. Sandra Križić-Roban, dr. Žarka Vujić, Jadranka Vinterhalter i Nada Beroš. Mnoge kolegice i kolege produžili su svoj boravak do nedjelje želeći dodatno upoznati grad ili obići neke umjetnike. Naime, ideja o organizaciji skupa imala je i dodatan cilj, – upoznavanje direktora tih poznatih institucija s hrvatskim umjetni-

cima i suvremenom likovnom scenom. Stoga smo u Organizacijski odbor uključili i predstavnika HDLU, a tijekom priprema svim smo direktorima slali popise s adresama naših umjetnika te smo im, sukladno njihovim konkretnim upitima, pomagali u kontaktima. Program skupa predviđao je posjete izložbama i atelijerima, a bio je organiziran posjet izložbi Brace Dimitrijevića u galeriji *Zona* i večera s umjetnicima na terasi Muzeja za umjetnost i obrt. Ugodno druženje s Ivanom Faktorom, Miom Vesovićem, Bracom Dimitrijevićem, Gorankom Murtić, Robertom Šimrakom, Zoltanom Novakom, Gordanom Bakić, Anom Hušman, Lalom Raščić, Dujom Jurićem, Ines Matijević, Daliborom Martinisom i ostalima trajalo je do u kasnu lipanjsku večer.

Kao gosti skupa bili su pozvani i Francesca von Habsburg, Venetia von Eltz, Neda Young i Tomislav Kličko jer smo krug zainteresiranih za razvoj i promociju suvremene umjetnosti željeli proširiti i na privatne kolekcionare. Nadam se da ćemo s otvorenjem nove zgrade intenzivnije raditi na povezivanju javnih i privatnih zbirki putem različitih programa predstavljanja pojedinih umjetničkih opusa i cjelina.

Dizajner Juri Armada za skup je izradio pohvaljen i zapažen vizualni identitet. Tiskane su knjižice sažetaka predavanja sa znakom *Destination. New museum. Building* i popratni materijali poput obavijesti za novinare, mapa i blokova. Za tu prigodu dnevne novine *Vjesnik* izdale su poseban prilog pod naslovom *Muzej suvremene umjetnosti 2007*. Osim tekstova novinarki *Vjesnika* o prošlosti i budućnosti MSU, anketirani su ugledni umjetnici i povjesničari umjetnosti izdvojili najvažnije događaje i razdoblja iz povijesti MSU, a pročelnik Ureda za kulturu gospodin Pavle Kalinić pisao je o važnosti nove zgrade za razvoj grada Zagreba.

Program. U trenutku kada intenzivno promišljamo ulogu muzeja u novom arhitektonsko-urbanističkom, muzeološkom, kulturnom, socijalnom i ekonomskom okruženju činilo mi se važnim i potrebnim okupiti upravo u Zagrebu istaknute stručnjake koji će nama iz muzeja, ali i svim zainteresiranima za razvoj muzeja suvremene umjetnosti, iznijeti svoja iskustva, koji će s nama podijeliti svoja razmišljanja i dvojbe i s kojima ćemo, na razini direktorske odgovornosti, porazgovarati o viziji razvoja našeg muzeja. Cilj je stoga bio okupiti predstavnike različitih institucija – manjih i većih muzeja, privatnih i javnih institucija, muzeja pred otvorenjem i nedavno otvorenih muzeja, muzeja sa zbirkama i muzeja bez kolekcija, muzeja smještenih u novim zgradama, kao i muzeja smještenih u adaptiranim prostorima, muzeja sa stalnim postavima i muzeja bez njih, itd. Tijekom predavanja i rasprava dotaknuto je još mnogo novih i zanimljivih tema iz kojih je moguće crpiti inspiraciju za daljnji rad.

Gotovo svi muzeji zamišljeni su i organizirani kao multiprogramske ustanove koje postižu i najbolje rezultate (npr. Tate Modern, Kunsthaus Graz). Uključivanje mnogobrojnih sadržaja i otvorenost prema publici, što rezultira velikim brojem posjetitelja, a to u konačnici znači i potporu financijera i sponzora, omogućuju tim institucijama razvijanje izuzetno kvalitetnih programa, dok se istodobno muzeji s područja bivše Jugoslavije ili baltičkih zemalja tek bore za svoje mjesto u društvu. Između tih dviju krajnosti, Hrvatska se predstavila s tri izvrsno prezentirana i stručno osmišljena projekta – Muzejom suvremene umjetnosti u Zagrebu, Galerijom umjetnina u Splitu i Muzejom moderne i suvremene umjetnosti u Rijeci. Budući da su sva tri projekta u fazi

izvedbe, tijekom rasprave bilo je postavljeno čak i pitanje odakle Hrvatskoj tolika sredstva za sve te muzeje! Zanimljiva je bila i rasprava o reakcijama struke i javnosti na novoizgrađene zgrade muzeja, u kojoj su dotaknuti problemi na koje muzealci nailaze prije ili nakon useljenja u zgradu (npr. Muzej Ludwig u Budimpešti, MMSU Rijeka), upozoravajući sve nas na to da nikada nije dovoljno razgovora i komunikacije među arhitektima i muzeolozima. Šteta je što se skupu nije pridružila kolegica Ruxandra Balaci iz Bukurešta. Naime, upravo se taj muzej može smatrati najprovokativnijim rješenjem za smještaj muzeja suvremene umjetnosti. I dok su svi ostali muzeji uglavnom planirali izgradnju novih zgrada ili dogradnju i adaptaciju postojećih, rumunjski se muzej smjestio u zloglasnoj Čaušeskuovoj palači, jednoj od najvećih zgrada u svijetu i glavnim simbolom omraženog režima. Koliko je to dobro a koliko loše za suvremenu umjetnost, bit će zanimljivo pratiti idućih godina. Za nas koji se pripremamo za preseljenje u novu zgradu bilo je iznimno važno čuti iskustva kolegica iz muzeja MAC / VAL, Tate Modern i Muzeja moderne iz Salzburga. Iako su rokovi za useljenje i stalni postav MAC / VAL-a bili izuzetno kratki (samo tri mjeseca!), muzej je uspio ostvariti sve zacrtane programe, uspostavio je vrlo dobru suradnju s lokalnom zajednicom i bio je vrlo dobro posjećen. O sličnim iskustvima svjedočila je i Sheena Wagstaff. Također se razgovaralo o optimalnom odnosu između stalnog postava muzeja i povremenih izložbi. Iako muzeji imaju različita iskustva, uočava se tendencija češćeg mijenjanja stalnog postava. Pritom, prema mišljenju kolega, treba voditi brigu o zahtjevima publike, koja po pravilu u svakome muzeju traži standardna remek-djela

s kojima tako reći poistovjećuje pojedine institucije. Tijekom svih formalnih i neformalnih razgovora bile su spomenute i mogućnosti suradnje, a slijedom toga, dogovorili smo suradnju na zajedničkim projektima s muzejom MAC / VAL, Tate Modern ponudio nam je pomoć u obrazovanju kadrova, a direktor Kunsthaus, kolega Pakesch, sudjeluje u radu žirija za nagradu T-HT-MSU.

Zbog svega navedenoga (kao i zbog niza nespomenutih tema i ideja koje smo razmijenili tijekom ta tri dana), skup je djelovao poticajno i nadam se da ćemo u novoj zgradi nastaviti organizirati takve skupove.

Primljeno: 20. kolovoza 2007.

PROGRAM

June 23rd, Friday

- official opening of the conference, introductory speech by the Croatian Minister of Culture, Božo Biškupić and the Director of the Zagreb Museum of Contemporary Art, Snježana Pintarić
- Karlheinz Essl, Sammlung Essl (The Essl Collection), Vienna, Austria
- Katalin Néray, Ludwig Múzeum Budapest – Kortárs Művészeti Múzeum (Ludwig Museum of Contemporary Art), Palace of Arts, Budapest, Hungary
- Alexia Fabre, MAC / VAL – Le Musé d'Art Contemporain Val-de-Marne, Vitry-sur-Seine, France
- Peter Pakesch, Kunsthaus Graz, Graz, Austria
- Amila Ramović, Ars Aevi, Sarajevo, Bosnia and Herzegovina
- debate / chairman of the debate: dr. sc. Sandra Križić-Roban
- Astrida Rogule, Contemporary Art Museum, Riga, Latvia
- Sabine Breitwieser, Generali Foundation, Vienna, Austria
- Deborah Dean, Angel Row Gallery, Nottingham, UK
- debate: Chairman of the debate: dr. sc. Žarka Vujić

DESTINATION. NEW MUSEUM. BUILDING. INTERNATIONAL CONFERENCE OF CONTEMPORARY ART MUSEUM DIRECTORS, IN ORGANISATION OF MUSEUM OF CONTEMPORARY ART

From June 22 to 24, the Museum of Contemporary Art organised a three-day international conference of directors of contemporary art museums entitled *Destination. New Museum. Building.*

The conference brought together directors of contemporary art museums that had in the last few years opened or were preparing to move into a new museum building. The event was conceived as a place for the exchange of information, experience, ideas and solutions connected with the issues related to the building and activity of museums in new locations and new conditions, with the aspiration of laying the foundations for future collaboration between institutions at an international level.

This writer, who organised the conference, thought it was necessary to organise a conference conceived in this way at the very moment when the new building of the MCA in Zagreb has already assumed all its architectural contours, and when in terms of organisation a large part of the problem relating ensuring public support for the development of the museum and acquiring funding. The invitation was accepted by sixteen directors from the whole of Europe and one from New York. The objective was to collect representatives from various kinds of institutions – smaller and larger museums, public and private, open air museums, museums with and without collections, museums in dedicated buildings and in converted premises, with and without permanent displays. At a moment of vigorous thinking through the role of the museum in new settings – of architecture and town planning, the museum world, of culture, society and the economy, the writer suggests it would be important to gather together right here in Zagreb leading experts who might be able to share their ideas and reservations with curators in the museum and all other stakeholders in the development of a museum of contemporary art.

June 24th, Saturday

- Toni Stooss, Museum der Moderne Salzburg, Salzburg, Austria
- Sheena Wagstaff, Tate Modern, London, UK
- Branislava Anđelković, Muzej savremene umetnosti, Beograd (Museum of Contemporary Art Belgrade), Belgrade, Serbia
- Jasminka Babić, Galerija umjetnina (Gallery of Fine Arts), Split, Croatia
- debate / chairman of the debate: Jadranka Vinterhalter
- Zdenka Badovinac, Moderna galerija Ljubljana (Modern Gallery Ljubljana), Ljubljana, Slovenia
- Anda Rottenberg, Muzeum Sztuki Nowoczesnej (Museum of Modern Art), Warsaw, Poland
- Lisa Phillips, New Museum of Contemporary Art, New York, USA
- Branko Franceschi, Muzej moderne i savremene umjetnosti (Museum of Modern and Contemporary Art), Rijeka, Croatia
- debate / chairman of the debate: Nada Beroš